

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia 17 stycznia 2023 r.

Poz. 410

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.4131.42.2023 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 11 stycznia 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2023 r. poz. 40) stwierdzam nieważność uchwały Nr XLVI/297/2022 Rady Gminy Grodziczno z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie nadania Statutu Sołectwu Mroczo, w części dotyczącej § 13 w zakresie sformułowania „i posiadającego prawo wybierania radnych do Rady Gminy”, § 21, § 27 ust. 1 w zakresie sformułowań „są bezpośrednio odpowiedzialni przed zebraniem i” oraz „przez Zebranie”, § 27 ust. 3 w zakresie sformułowania „PESEL,” załącznika do uchwały.

Uzasadnienie

Uchwałą, o której mowa we wstępie, Rada Gminy Grodziczno na podstawie 18 ust. 2 pkt 7, art. 35 ust. 1 i 3 oraz art. 40 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym*, uchwaliła Statut Sołectwa Mroczo, stanowiący załącznik do przedmiotowej uchwały (dalej statut).

Przedmiotowa uchwała została podjęta na podstawie upoważnienia zawartego w art. 35 ust. 1 ustawy *o samorządzie gminnym*, stanowiącego, że organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutom, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami. Statut może przewidywać powołanie jednostki niższego rzędu w ramach jednostki pomocniczej (art. 35 ust. 2). Z kolei zgodnie z art. 35 ust. 3 ustawy *o samorządzie gminnym*, statut jednostki pomocniczej określa w szczególności:

- 1) nazwę i obszar jednostki pomocniczej,
- 2) zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej,
- 3) organizację i zadania organów jednostki pomocniczej,
- 4) zakres zadań przekazywanych jednostce przez gminę oraz sposób ich realizacji,
- 5) zakres i formy kontroli oraz nadzoru organów gminy nad działalnością organów jednostki pomocniczej.

Ustawa *o samorządzie gminnym*, pozostawiając radzie gminy z jednej strony dużą swobodę legislacyjną w zakresie unormowań statutowych, na co wskazuje użycie zwrotu „w szczególności” odnośnie katalogu elementów niezbędnych w statucie, z drugiej strony przedstawia ramowo najistotniejsze elementy, które powinien uwzględniać każdy statut jednostki pomocniczej gminy.

W ocenie organu nadzoru uchwała, w części wskazanej w sentencji, została podjęta z istotnym naruszeniem prawa, skutkującym koniecznością stwierdzenia nieważności w tym zakresie.

W § 13 statutu Rada Gminy Grodziczno postanowiła, iż „Prawo udziału w Zebraniu Wiejskim mają mieszkańcy Sołectwa zamieszkujący na jego terenie i posiadający prawo wybierania radnych do Rady Gminy”.

Postanowieniem tym Rada przekroczyła kompetencje zawarte w art. 18 ust. 2 pkt 7, w związku z art. 35 ust. 1 i 3 ustawy *o samorządzie gminnym*. Ograniczenie wynikające z art. 36 ust. 2 ww. ustawy (stali mieszkańcy sołectwa uprawnieni do głosowania) dotyczy tylko i wyłącznie udziału w wyborach sołtysa i rady

sołectkiej. Nie można na tej podstawie ograniczać uprawnień stałych mieszkańców sołectwa do decydowania o innych sprawach dotyczących jednostki pomocniczej, na której terenie zamieszkują. Zawężenie przez Radę Gminy kręgu mieszkańców mogących uczestniczyć w zebraniu wiejskim z prawem do głosowania ze względu na posiadanie praw wyborczych, narusza także art. 32 Konstytucji RP.

Dodatkowo w § 27 ust. 1 statutu, Rada Gminy Grodziczno postanowiła, iż „Sołtys i członkowie Rady Sołectkiej są bezpośrednio odpowiedzialni przed zebraniem i mogą być przez Zebranie odwołani przed upływem kadencji w trybie § 11”.

Przyznanie w przepisie rangi statutowej, zebraniu wiejskiemu uprawnienia do odwołania sołtysa i członków rady sołectkiej, pozostaje w sprzeczności z regulacją art. 36 ust. 1 ustawy o *samorządzie gminnym*, w którym wyraźnie stwierdzono, że zebranie wiejskie jest w sołectwie organem uchwałodawczym, a wykonawczym - sołtys, natomiast działalność sołtysa wspomaga rada sołectwa. Ustawodawca, wskazując na uchwałodawczy charakter organu, jakim jest zebranie wiejskie, nie przyznał mu zatem prawa wyboru organów sołectwa (por. wyrok WSA w Opolu z dnia 15 września 2009 r. sygn. akt II SA/Op 225/09), tym samym sołtys jako organ wykonawczy sołectwa nie może podlegać bezpośrednio pod organ uchwałodawczy tj. zebranie wiejskie.

W § 27 ust. 3 Rada Gminy Grodziczno postanowiła, iż „Z pisemnym wnioskiem do Wójta Gminy o odwołanie Sołtysa i członków Rady Sołectkiej może wystąpić co najmniej 10 % uprawnionych do udziału w Zebraniu mieszkańców. Do wniosku musi być dołączona lista zawierająca następujące rubryki - nazwisko i imię, adres zamieszkania, PESEL, własnoręczny podpis”.

W ocenie organu nadzoru, weryfikacja danych zawartych we wniosku o odwołanie Sołtysa i członków Rady Sołectkiej nastąpić może w oparciu o pozostałe wymienione tam dane uprawnionych mieszkańców. Tym samym, obowiązek podania nr PESEL, który w żaden sposób nie określa miejsca zamieszkania danej osoby i nie jest niezbędny do załatwienia sprawy, uznać więc należy za sprzeczne z zasadą minimalizacji danych osobowych (adekwatności), wyrażoną w art. 5 ust. 1 lit. c przywołanego wyżej rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r.

Należy zakwestionować również § 21 statutu dotyczący dochodów sołectwa. Skoro jednostka pomocnicza (sołectwo) nie ma osobowości prawnej ani odrębnego od gminy bytu prawnego, to nie jest możliwe przekazywanie jej darowizn ani też innych wpłat. Sołectwo finansowane jest z budżetu gminy i ewentualne darowizny, czy też wpłaty mogą być przekazywane jedynie do budżetu gminy i są dochodami gminy, a nie sołectwa. Należy wskazać, iż nie ma przeszkód prawnych, aby darczyńca wyraźnie wskazać konkretny cel, na jaki mają zostać spożytkowane składniki, przekazywane w formie darowizny.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało orzec jak na wstępie.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje prawo wniesienia, za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie w terminie 30 dni od daty jego otrzymania.

Wojewoda Warmińsko-Mazurski
Artur Chojecki